

Naturreservatsnämnden

Uppföljning av seminarium om allemansrätten samt förslag till svar på kommunstyrelsens återremiss avseende naturreservats föreskrifter, KFKS 2013, § 161

Förslag till beslut

1. Naturreservatsnämnden noterar informationen om seminariet den 29 januari 2014 om allemansrätten och naturreservat till protokollet.
2. Nämnden beslutar att överlämna tjänsteskrivelsen som svar på kommunstyrelsens frågor enligt återremiss dnr KFKS 2013/284-265 (§ 161, 2013).

Sammanfattning

Under 2013 stötte arbetet med naturreservaten på hinder med allemansrättslig koppling. Dels återremitterade kommunstyrelsen (KFKS 2013/284-265 § 161) nämndens förslag till reviderade föreskrifter, dels uppstod diskussion i kommunstyrelsen om föreskrifterna bland annat i samband med ärendet rörande det blivande naturreservatet Trollsjön (KFKS 2013/551-265 § 231).

Naturreservatsnämnden beslutade (NRN 2013/55-265) därför att arrangera ett seminarium om allemansrätten och naturreservaten. Föredragshållare var Björn Carlberg, Länsstyrelsen samt professor Klas Sandell, Karlstad universitet.

Slutsatserna av seminariet är att syftet med bildande av reservat och föreskrifter ska vara välmotiverade. Vidare noterades att det krävs precisering inför varje reservatsbildning om det angivna syftet överensstämmer med respektive föreskrift samt att det vid reservatsbildning inte är motiverat att inskränka allemansrätten mer än vad som krävs för syftet. Det går att förändra reservatsföreskrifter efterhand.

Mot bakgrund av kommunfullmäktiges direktiv till nämnden om att utgångspunkten för reservatsbildning ska vara allemansrätten samt den vägledning som seminariet den 29 januari 2014 lämnar nämnden följande svar till kommunstyrelsens för fortsatta inriktning samt för de tre frågor som återremissen innehöll.

- 1) Kopplingstvånget bör alltså gälla inom naturreservaten. Dock föreslås att yta, till exempel hundrastgård, erbjudas i alternativt i närheten av varje naturreservat där lös hund under uppsikt blir tillåten.
- 2) Formulera undantag för byggförbud anses inte vara ett problem idag. Uppstår behov av byggnader för områdets förvaltning ges alltid möjlighet att söka dispens från föreskrifterna.
- 3) Snötippning i reservaten. Naturreservaten i Nacka kommun har många besökare även vintertid. Nämnden strävar även efter att dessa ska bli ännu fler. Skulle behov uppstå får saken prövas genom ansökan om dispens från föreskrifterna.

Därutöver finns frågan om ridning i reservaten. Nämndens uppfattning är att allemansrätten ger ryttare både ansvar och skyldigheter och ytterligare restriktioner inte är nödvändiga i nuläget. Däremot behöver skötselplaner ses över så att ridspår kan anläggas vid behov.

Nämnden föreslås fatta beslut om att föreslå att kommunstyrelsen godkänner en gemensam C-del för alla kommunala naturreservat enligt bilaga. Motiv för det är att det skulle förenkla processen med att bilda nya naturreservat.

Ärendet

Under 2013 stötte arbetet med naturreservaten på hinder med allemansrättslig koppling. Dels återremitterade kommunstyrelsen (KFKS 2013/284-265 § 161) naturreservatsnämndens förslag till reviderade föreskrifter, dels uppstod diskussion i kommunstyrelsen om föreskrifterna bland annat i samband med ärendet rörande det blivande naturreservatet Trollsjön (KFKS 2013/551-265 § 231).

I ärendet med föreskrifterna återremitterade kommunstyrelsen naturreservatsnämndens förslag till reviderade föreskrifter med hänvisning till att man vill att en översyn görs med fokus på tre punkter.

- 1) Identifiera öppna platser där kopplingstvånget kan undantas den tid på året då det inte råder koppeltvång enligt lag. Dessa platser ska kunna användas för hundlek och träning under uppsikt.
- 2) Formulera undantag från det generella byggförbudet, för byggnader som behövs för områdets förvaltning (t ex redskaps- och maskinförråd) eller byggnader som behövs för att uppnå ändamålet med reservatet (vindskydd, toaletter etc).
- 3) Utredda om parkeringsplatser för reservat som används sparsamt under vintern delvis kan användas för tippning av snö från närområdet.

Med anledning av ovan nämnda ärenden beslutade naturreservatsnämnden den 4 december 2013 § 76, dnr NRN 2013/55-265, att arrangera ett seminarium om allemansrätten och naturreservaten. Föredragshållare var Björn Carlberg, Länsstyrelsen samt professor Klas Sandell, Karlstad universitet.

Seminariet var välbesökt, omtyckt och presentationerna återfinns på kommunens hemsida.

Slutsatser av seminariet

Några slutsatser från seminariet är bland annat följande.

- Föreskrifter behövs för att skydda naturmiljön eller för att tillgodose människors rekreation.
- Det är naturreservatets syfte som motiverar preciseringarna av föreskrifterna.
- Tydliga föreskrifter underlättar besök i området.
- Använd få föreskrifter. Det går att komplettera föreskrifter i efterhand.

Ett av naturreservatsnämndens prioriterade områden är att erbjuda så många människor som möjligt tillgång till naturreservaten. Om kommunen genom inskränkningar i föreskrifter, väljer att förbjuda en viss aktivitet i naturreservaten är det viktigt att man erbjuder annan plats där aktiviteten är tillåten.

Konsekvens

Arbetet med att bilda nya naturreservat fastnar inte sällan i diskussioner om enskilda föreskrifter. Ett beslut om en gemensam C-del för alla Nackas naturreservat skulle förenkla processen med att bilda nya naturreservat. Därför föreslås nämnden fatta beslut om att skicka denna separat för beslut till kommunstyrelsen.

Återkoppling på återremiss dnr KFKS 2013/284-265 § 161

Mot bakgrund av dels kommunfullmäktiges direktiv till nämnden om att utgångspunkten för reservatsbildning ska vara allemansrätten, dels den vägledning som seminariet den 29 januari 2014 lämnar nämnden följande svar för fortsatta inriktning för de tre frågor som återremissen innehöll.

- 4) Kopplingstvånget bör alltså gälla inom naturreservaten. Dock föreslås att yta, till exempel hundrastgård, erbjudas i alternativt i närheten av varje naturreservat där lös hund under uppsikt blir tillåten.
- 5) Formulera undantag för byggförbud anses inte vara ett problem idag. Uppstår behov av byggnader för områdets förvaltning ges alltid möjlighet att söka dispens från föreskrifterna.
- 6) Snötippning i reservaten. Naturreservaten i Nacka kommun har många besökare även vintertid. Nämnden strävar även efter att dessa ska bli ännu fler. Skulle behov uppstå får saken prövas genom ansökan om dispens från föreskrifterna.

Därutöver finns frågan om ridning i reservaten. Nämndens uppfattning är att allemansrätten ger ryttare både ansvar och skyldigheter och ytterligare restriktioner inte är nödvändiga i nuläget. Däremot behöver skötselplaner ses över så att ridspår kan anläggas vid behov.

Bilaga

Bilaga 1. Förslag till justerade föreskrifter för C-delen

Bilaga 2. Länsstyrelsen, Björn Carlbergs presentation 2014-01-29

Bilaga 3. Prof Klas Sandell, Karlstad Universitet, presentation 2014-01-29

Finn Cederberg
Naturvårdsintendent
Park- och Naturenheten